

**GLOBAL
CORRUPTION
BAROMETER 2016**

**KALAALLIT NUNAANNIT
PINGAARNERTUT
INERNERIT**

TI AAMMA TIG PILLUGIT, NAATSUMIK

Transparency International nunarsuaq tamakkerlugu suliniaqatigiiffiuvoq ataatsimik suliniuteqarfiusoq, tassalu anguniarneqassasoq nunarsuarmi politik-ilerinerup, inuussutissarsiornerup, inuinnat akornanni ulluinnarnilu inuunerup iluini peqquserlunniarnermik peqarunnaartitsiniarnissaq. Nunarsuaq tamakkerlugu immikkoortortaqrifiit 100-ut sinnerlugit amerlassuseqartut aammalu nunarsuaq tamakkerlugu qitiusumik Berlin-imi allattoqarfeqarnerput aqutugalugit takorluugarput tassaavoq anguniarniassallugu inissisimanermik atornerluilluni peqquserlunniartarnerup akiorneqarnissaa.

Kalaallit Nunaanni Transparency International 2011-mi pilersinneqarpoq inuussutissarsiortunit, eqqartuussisuserisunit, suiffeqarfinni pisortanit allanillu soqutiginnittunit akimut ersinnerusumik sulisoqarnissamik soqutigisaqartunit. 2015-imilu Transparency International Grønland nunarsuaq tamakkerlugu suliniaqatigiiffimmi tamakkiisumik ilaasortaalerpoq. Nuummi allattoqarfeeqqamit peqquserlunniartarneq akiorniarlugu akimullu ersittumik suleriaaseqarnissaq anguniarlugit suliniuterpassuit isumagineqarput.

ILISARITITSINEQ TUNULIAQUTAASULLU

Nalileruminaatsipparput inuiaqatigiinni peqquserlunniartarnerup qanoq annertutiginera kisitsisillissallugu. Tamannalumi ajornakusoormat tupinnarpallaarunangnilaq. Peqquserlunniartarnerimmi pineqartut anngiortumik ingerlanneqartuupput taamaak-kamillu avataanit takujuminaatsuullutik. Tassa oqarsinnaanngilagut "imatut peqquserlunniartarneq annertugivoq". Transparency International-imit peqquserlunniartarneq akiorniartarqartoq imatut ilisarnaateqartinneqarpoq "Tatigineqarluni akissusaaffimmik tigummissaq atorlugu imminut iluaquserniarluni atornerluineq". Tassa pineqartuq imaaginnangnilaq anngiortumik iluanaarutigisinnaasanik akuersilluni tiguisarneq aammali tassaalluni iluareqquusaarutiniq akuersilluni tiguisarneq, tunngavissaqanngitsunik tunissutissarsisarneq aammalu ilaqquttat/ikinngutit/halunngisat iluaquserniarlugit anngiortumik iluaqusii- niartarneq.

Paasiumagaanni peqquserlunniartarneq pineqartut ittoq qanoq siammaassimatigisoq, taava paasiniaalluni suleriaatsit nutaat nassaarisariaqarput. Transparency International-imit nunarsuaq tamakkerlugu uuttueriaaseq atornerqartoq tassaavoq nunani assigiinngitsuni inunnik apersuisarneq paasiarlugit takusarsimasaat nunaminilu peqquserlunniartarnerit qanoq it-tuunerinik isumaqarnerat.

Misissuinerit assigiissagaasumik tunngavissiaasoq malillugu oqarasuaatikku apersuinerit ingerlanneqartarpoq, nunani assigiinngitsuni siunnerfilimmik siammasissuseqartumik inuit akornanni ilusiligaasumik. Taamatummi assigiimmik tunngaveqartitsinikkut nunat assigiinngitsut imminnut sanilliusorneqar-sinnaalissammata.

Nunani 50-inik amerlanerusuni misissukkat taava katersorneqarlutik nalunaarusiarineqartarput taaneqartumik "Global Corruption Barometer". Taamatullu mississuineq Kalaallit Nunaanni 2016-imi siullermeersumik ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni apersuinerit 510-t ingerlanneqarput. Apersorneqartut inuiaqatigiinni siammasissumik aallaaveqartumik inissisimasuupput. Peqataasullu nuna tamakkerlugu siassimapput taakkunanga angutit 53%-iullutik arnallu 47%-iullutik. Apersorneqartut namminneq aaliangersinnaasimavaat kalaallisut qallunaatullunniit apersorneqarusunnerlutik. 390-it kalaallisut apersorneqarusimapput 120-illu qallunaatut apersorneqarusimallutik. Apersuinerit Gallup-imit ingerlanneqarput piffissami 11. januar – 17. februar 2016.

Quppernenni tulluuttuni Kalaallit Nunaanni misissuinerit inernerit takuneqarsinnaaput, taakkulu tassa Europami Global Corruption

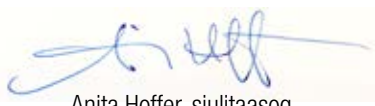
Barometer-imut ilanngunneqassapput. Inernerit takutippaat, apeqqutit immersugassiat tunngavilugit innuttaasut peqquserlunniartarneq qanoq takusarsimagaat isumaqarfigaallu. Tassa imaappoq, Kalaallit Nunaanni peqquserlunniartarnerup annertussusia kisitsisinnngorlugu naatsorsuusiarineqanngilaq misissorneqarlunili tamanna innuttaasunit qanoq misigineqar-tarsimasoq qanorlu isumaqarfigneqartoq. Taaneqassaaq misissuineri eqqarsaatigilluagaasumik oqaaseq korruption/peqquserlunneq toqqaannartumik atornerqanngimmat – taamaammalu akissutit imminneq takutissorpaat apersorneqartut pineqartuq qanoq oqaasertalerlugu nalilerumaneraat.

Transparency International Greenland-ip tungaanit akunnaat-tuungassutigineqarsimangilaq, Kalaallit Nunaata misissuineri peqataatinneqartariaqarnera. Pisumilu tassa innuttaasut siullerpaasumik sammineqartoq pillugu apeqquteqarfigneqarsimapput taamaammalu aamma siullerpaamik tikkuussivigineqarpu-gut qanoq annertutigisumik innuttaasunit peqquserlunniartar-neq misigineqartoq nunani allani pisunut sanilliusisutigineqar-sinnaasumik. Transparency International Greenland-imi immin-nermi peqquserlunniarnermik taaguut Transparency Internatio-nal-imi atuneq malillugu isumaqartippaat: "Peqquserlunniartar-neq tassaavoq tatigineqarluni pissaanermik inissisimaffiusumik atornerluineq". Kalaallisut oqaaseq "peqquserlunneq" atorpar-put. Apersuinerinilu oqaaseq pineqartoq toqqarlugu atornerqan-gilaq, taamaammalu apersorneqartut ataasiakkaat pineqartup qanoq oqaasertalerlugu inissinneqarnissaa imminneq aalia-ngerpaat. Apersuinermit assersuut: Qallunaatut apersuineri apeqqut imatut ilusilerneqarpoq: "Hvor mange af følgende personer, mener De, er involveret i korruption?". Kalaallisullu apeqqut pineqartoq imatut ilusilerneqarluni: "Inunni pineqartu-ni qassimmita atorfimmni ileqqorlunnikuusoraagit? Kalaallisut oqaaseq "ileqqorlunneq" nalinginnaasumik "pitsaanngitsumik pissusilersornertut" isumaqartinneqarpoq. Siulersuisut eqqu-maffigivaat, apersuineri taaguutsit nutserneqarneri atornerqar-nerilu angusanut sunnuteqarsinnaammata. Taamaapporli nu-nani assigiinngitsuni tamani, taamaammalu nalilerneqarpoq misissuineq suleriaqqinnissamat sakkussaasoq kimeqarluartoq.

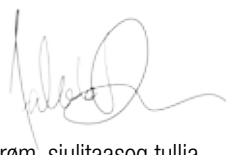
Paasisatut pissarsiat/angusat suleriaqqinnissatsinni atornerqas-sapput taammalu aamma aaliangiisartunik oqaloqateqarnissat-sinni, tamatumalu pinissaa qilanaaraarput.

Atuarluarisi!

Siulersuisut sinnerlugit

Anita Hoffer, siulitaasoq

Jakob Strøm, siulitaasoq tullia

KALAALLIT NUNAANNI ANGUSAT AAMMA TAAMATUT TAKUSSUTISSIARALUGIT :

1.

APERINEQARTUT AFFANGAJAAT ISUMAQARPUR UKIOQ KINGULLEQ PEQQUSERLUNNIARTARNEQ ANNERTUNERULERSIMASOQ

(11% annertusisimaqaaq, 37% annertusisimavoq)

2.

APERISAT PINGASUUGAANGATA MARLUK ISUMAQARPUR NAALAKKERSUISUT PEQQUSERLUNNIARTARNEQ AKIORNIARLUGU ILIUUSEQANNGIPPALLAARTARTUT

(25 % ajorluinnarpoq , 38 % pitsaanngilaq)

3.

5-IUGAANGATA 1

ISUMAQARPOQ NAALAKKERSUISUT/ NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUAT PEQQUSERLUNNIARTARTUT/-TOQ

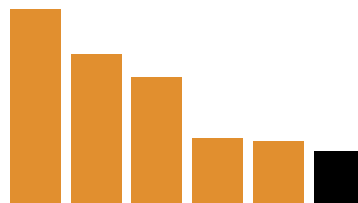
6-IUGAANGATA 1

ISUMAQARPOQ INUUSUTISSAR-SIORNERMI PISORTAT PEQQUSERLUTTARTUT

4.

PEQQUSERLUNNIATTARNEQ MIANERISASSATUT ILIUUSEQARFIGINEQARTARIAQARTUT PINGAARNERIT ARFINILLIT AKORNANNIIPPOQ

QULEQUTTAT MAKKU PINEQARPUR: ANINGAASAQARNEQ/SULIFFISSAALEQINEQ, ILINIAGAQARNEQ, PEQQINNISSAQ, AVATANGISIT AAMMA PINERLUNNIARTANEQ.

5.

10-UGAANGATA 9

PEQQUSERLUNNIARTARNEQ AVATAANUT ERSERSINNEQARTARIAQARPOQ

Akissuteqartut 91%-ii misigisimapput peqquserluttunik malussarunik nalunaarutiginnittariaqarlutik, 60%-iilu nalinginnaasumik akuerisimaarinnipput Kalaallit Nunaanni peqquserluttoqartillugu nalunaruteqarnissamut.

6.

4-RAAGAANGATA 3-T SINNERLUGIT

APERISAT SISAMAAGAANGATA PINGASUT ISUMAQARPUR INUIT PISUUT INISSISIMANERTIK ATORTARAAT NAALAKKERSUISUT SUNNERNIARLUGIT IMMINEQ SOQUTIGISATIK SIUARSARNIARLUGIT – TAMATUMUNNGALU SUKANNERNERUSUNIK MALITTARISASSAQARTARIAQARTOQ

(77% oqarput 7-10 tassani 10 qaffasinnerpaajulluni oqariartornermi 'oqariartuut isumaqatigilluinnarpara')

MISISSUINERMIT ANGUSAT

Misissuineq oqarasuaatikkut apersuinermit 510-nik tunngaveqarpoq Kalaallit Nunaanni innuttaasunit siammasissunik peqataaffigineqartumik. Apequtigineqartuni tunngaviusut Transparency Internationalimi najoqutaasiaasut naapertorlugit ingerlanneqarpoq annikitsunnguamik allannguutimer-nit pissanngikkaanni. Apersuinerit apersorneqartup nammi-neq aaliangigaanik kalaallisut qallunaatulluunniit ingerlan-neqarput piffissami 11. januar – 17. februar 2016.

- 1. Peqquserlunniartarneq ukiuni kingulliunerusuni annertusiartorsimasutut misigineqarpoq**

Aperineqartut affaasa missingi isumaqarput ukioq kingulleq peqquserlunniartarneq assut annertusisimasoq, 37%-it isumaqartut annertusisimasoq/ajorteriarsimasoq. Sanilliullugu 14%-iinnaat isumaqarput peqquserlunniartarneq ukiumi kingullermit appasinnerulaarlarsimasoq.
- 2. Naalakkersuisut peqquserlunniartarneq akiornialugu iliuuseqanngippallaarput**

Akissuteqartut 25 %-ii isumaqarput naalakkersuisut peqquserlunniartarneq akiornialugu sullarluppallaartut. 38%-iusut isumaqarput akiuiniarneq pitsaanngitsumik ingerlanneqartoq.
- 3. Akissuteqartut akornanni tatigineqannginnerpaaput naalakkersuisut inussutissarsiornermillu ingerlataqartut pisortaat**

Akissuteqartut 22 %-ii akippit naalakkersuisut naalakkersuisunilu siulittaasooq "sinneruttullu tamangajammik" peqquserlunniartartuusut taamallu aamma 16%-init isigineqarlutik Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiornermik ingerlataqartut pisortarisaat. Tatiginartinneqarnerpaatullu

isigineqarpoq eqqartuussisoqarfik taamaallaat 5%-init tatiginanngitsutut isigineqartoq.

- 4. Akissuteqartunit sammiviit arfinillit pingaarnepaatut oqallisigisariaqartutut/sammineqartariaqartutut isigineqartut makkuupput**

20%-it peqquserlunniartarneq pingaarnert arfiniliusutut 6-attut oqallisissatut isigivaat, siulii imatut inissineqarlutik: Aningasaqarneq/sulliffissaaleqineq (74%), Ilinniagaqarneq (57%), peqqinnissaq (48 %), Avatangii-sit (25%) aammalu pinerlunniartarneq/ Isumannaatsuu-nissaq (24%).
- 5. Peqquserlunniartarneq avataanut ersersinneqartariaqarpoq**

Akissuteqartut 91 %-ii oqarput peqquserlunniarnernik paasisaqarunik misigisimallutik pisussaaffeqarlutik nalunaaruginninnissamat, 50%-illu isumaqarput Kalaallit Nunaanni nalinginnaasuusooq peqquserluttoqartillugu nalunaarutiginnissaq akuersaagaasoq. Tamanna tunuliaq-serneqarpoq akissuteqartut isumaqarnerannik akerliu-sutsimik, suliumajunnaarnermik allatullu ersersitsiniar-luni takutitsinermit oqartussaasunut tusagassiutigullu saqqummiussinerit peqquserlunniarnernik pinaveersaar-titsiniarnermi aqqutigissallugit pitsaanerpaajusut.
- 6. Pissaqarluartut/pisuut nalakkersuisut tungaannut oqaasissaqartitaavallaqaat**

77% -it isumaqatigaat inuit pisuut namminneq soqutigi-satik sullikkumallugit naalakkersuisunik aqutsisarnerat nalinginnaavallaartoq, taamaattumillu taamaattut pin-gitsoortissinnaalerumallugit sukaterisoqartariaqartoq.

UAGUT NAMMINEQ MISISSUINEQ PILLUGU ISUMMERSUUTIGUT

Transparency International Greenland-imi siulersuisut misissuinerup ineneri nalilersuiffigalugit oqallisigivaat, mak-kulu immiklut erseqqissarlugit saqqummiukkumallugit, isumaqarfigigamikkut maluginiarneqarnerpaasariaqartut:

- Peqquserluttarneq innutaasunit unammillernartutut isigineqarpoq pimoorullugu tiguneqartussaasutut. Taamaattumik pingaartuuvoq avammut akimut ersittumik ingerlatsinermik pilersitsinissaq pisariaqartinneqarlunilu pisortat iluini namminersorlutillu inussutissarsiateqartut akornanni peqquserliorsinnaanermut navialiffiusinnaasut alaatsinnaanneqarlunartariaqarnerat. Aammattaq pingaartuuvoq sunik eqqunngitsuliortoqartillugu kinguneqartitsisarnissaq.
- Pitsaasuvoq siammasissumik isigalugu innuttaasut peqquserlunnianernik paasisaqarnerni nalunaarutiginnittarnissamut ammasuunerat, apersuinernilu erserpoq taamak iliornissaq ersissutigineqanngitsooq – oqaatigineqartut aallaavigisinnaagaanni. Aammalu peqquserlutoqassagaluarpát misissuillunilu akiuinissamut aqutis-saasinnaasut tatigineqarput minnerunngitsumik eqqar-

tuusseqarfik eqqarsaatigalugu aammalu isumalluutigineqarsinnaasutut isigineqarlutik pisortarisat tusagas-siorfiillu nalunaaruteqarfigineqarsinnaanerat. Tamakku nalunaarutiginnissinnaanermut aqutissatut taaneqartut akuersaaruminartuullutillu isumannaatsutut isiginarput isumalluarnartunngortillugu Kalaallit Nunaanni peqquserlunniansinnaanermik akiusinnaanerp ilumut periarfissaqarnera. Aammali taaneqartariaqarpoq isertortumik oqaatiginnissinnaanerp (whistleblower-itut pisinnaanerp) nukittorsarnissaa aammami aqutigisinnasat ilagimmasuk, pisortat imaluunniit namminersorlutik inuussutissarsiortunut atatillugu.

- Immikkuullarissutut isigalugit angusat ilaat immaq uip-pallernartutut isiginarsinnaapput, kisianni maluginiarparput, Kalaallit Nunaata uttuutit assigiinngitsut naaper-torlugit Sverige aamma Holland inissimanermigut naligimmagit, tamannami nunarsuaq tammakerlugu misis-sukkat aqutigalugit takuneqarsinnaammat. Nunallu taaneqartut demokratii aallavigalugu ingerlatsinermi sannilliusuinerni aallaaviusareerput, taamaattumillu siulersuisunit nalilerneqarpoq misissuineq tutsuiginartuusooq.

MISSUKKAT TUNNGAVIGALUGIT INASSUTIGIUMANEQARTUT

- Peqquserlunniartarneq pillugu FN-ip ataani isumaqatigiissut ilannguffigineqassasoq
- Ukiuni kingullerni oqartussaaffeqarfiit suliffeqarfiillu arlaqartut ammanerusumik sulilernissaq anguniarlugu suliniuteqalersimapput taamallu peqquserlunniartarnerup navialiffiusinnaasutut minnerulersinnissaa anguniarneqalersimalluni. Taamatut suliniutit pitsaasut avammut erseqqinnerusumik tusarliunneqartariaqarput, tamannalu ilaatigut pisinnaavoq malitsigisaasumik iliuseriniakkat tusarliunneqartalerisigut. Suliniutit qanoq angusaqarfiusimappat?
- Ataatsimoorussilluni peqquserlunniartarneq pillugu paasititsiniaanerit ingerlatilerlugit – Taamaattut suuppat qanorlu iliortoqassava taamatut pisunik paasisaqaraanni?
- Whistleblower-itut (tassa isertorluni) nalunaarutiginninnissamut periarfissatut aaqjissuussat sakkortusillugillu ersinnerulersillugit tamatut iliornikkut paasinartunngortillugu nalunaarutiginnittut qanoq mianerineqarlutillu illersorneqarnissaat.

Transparency International Greenland

info@transparency.gl

www.transparency.gl

Transparency International

www.transparency.org